

5. İstanbul Tasarım Bienali katılımcıları yanıtlıyor: Eli Bensusan

2020-11-16 13:00:50

İstanbul sanatçı Eli Bensusan, Nisan 2021'e kadar farklı formatlarda devam edecek İstanbul Tasarım Bienali kapsamındaki projesi [Körlerin Güneş Saati](#) ile Moda Sahil Parkı'nın güney burnunu Kuzey Yıldızı'yla birleştirerek ziyaretçileri bulundukları mevkii tekrar değerlendirmeye davet ederken bir yandan da eserin sergilendiği ve "körlerin antik şehri" olarak anılan Khalkedon kentinin gizli coğrafi, tarihi, kültürel ve mitolojik katmanlarını hatırlatmayı amaçlıyor.

Gün doğumundan günbatımına, güneş saatinin yeryüzünün eksenine paralel yerleştirilmiş kısmı gnomon'un gölgesini takip edip üzerine düştüğü hattı saptayarak, saat söylenebiliyor. Geceleri ise saatin üzerine oturup mermer kürenin işaret ettiği Kuzey Yıldızı'nın etrafında dönen gök küresini gözlemlenebiliyor.

Karışık teknikler ve şiir aracılığıyla kurmaca dünyaların mit ve ritüellerini temsil etmek için tasarıma başvuran Bensusan, bu projesinde ziyaretçileri yakın ve uzak cisimler ve mitlerle tekrar ilişkiye sokmanın aracı olarak kullanılıyor ve günümüz Kadıköy'ünün zamansal ilişkileri aşan, çok katmanlı bir imgesini üretiyor.

Eli Bensusan, 5. İstanbul Tasarım Bienali'nin teması ve pandemi sürecine dair sorularımızı yanıtladı. Sergi mekânlarındaki projelerin 15 Kasım'a kadar ziyaret edilebildiği bienal kapsamında hazırlanan şehirdeki müdahaleler, araştırma projeleri ve video serileri ise 30 Nisan 2021'e kadar gelişerek devam edecek. Ayrıca çalışmalar hakkında sesli anlatımları Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde dinleyebildiğiniz İKSV Sesli Rehber uygulamasını AppStore ve GooglePlay'den indirebileceğinizi hatırlatalım.

Röportaj: İpek Temizkan

Körlerin Güneş Saati

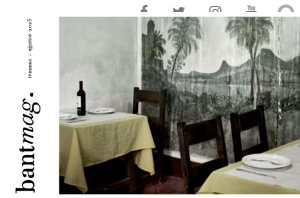
Eli Bensusan

Lokasyon: [Moda Sahil Parkı'nın güney burnu](#)

Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

Empati senin için ne anlam ifade ediyor?

"Ben seni anlıyorum" iddiası, bir insanın başka birinin penceresinden bir konuya bakabilmesi, oldukça genelgeçer bir empati tanımı. Benim için ise, empatinin ilk koşulu kesin olarak iddia edilemeyecek olması. Bence insan asla kendi bakış açısını terk edemez, dolayısıyla karşındaki ile aynı şeyi yaşayıp yaşamadığını bilemez.

Tüm Sayılar

SON YAZILAR

Günün kisası: Nosis (2018)

Naber müzik gündemi?

6-12 Şubat haftasının etkinlik rehberi

Yaşa takılanlar: Şubat 1986-1991-1996-2001-2006

Temsil edilmeyenin sahnesi: Gonzago'nun Öldürülüşü

ETKİNLİKLER

Solo akustik konser: Maya Perest

07-02-2026 20:30

📍 Bina

VİDEO

Beni Bu Şarkılar Mahvetti: Ayben

ÇOK OKUNAN

Temsil edilmeyenin sahnesi: Gonzago'nun Öldürülüşü

ARŞİVDEN

Birinin dişi ağrır, doktor doktor gezer, ama ağrı kesiciler de tedavi de yeterli olmaz. Devamlı söylenir. Ona "Ne istiyorsun, tüm doktorları gezdik!" derler. O ise "doktorları ne yapayım, bana dişi ağrıyan birini bulun!" der. Empati ancak ortak bir deneyimle mümkün olmalı.

Bienal temasını, empati sözcüğünün kökenleri üzerine kuruyor. Empatiyi bugün sen yeniden tanımlayacak olsan, kelimeyi daha önce hiç duymayan birine neler söylerdin?

Bazen özel anlar yaşarız, bir filmdeki kurgusal bir karaktere üzülmüş, bir insanın anlattığı hikâyede tanıdık bir duygu buluruz. Nadiren bir insan veya başka bir canlı kendi iç dünyasının kapılarını bize açar. Bu noktada iki deneyimde bir ortaklık olduğuna inanırız. Hikâyeler bizi bu fiziksel dünyanın karmaşası içerisinde hepimizin ortak olarak erişebildiği kavramlara doğru çeken kapılar açar. Empati işte burada gerçekleşebilir. Aynı hikâyeye inanan, aynı kavramları deneyimleyen insanlar arasında. Bu yüzden işlerimde mitleri çok sıklıkla kullanıyorum. "İnanma" sözcüğünü bir filmi izlerken aktörün o role büründüğüne inanmak, ideolojik ya da dini bir metine inanmak veya bir çocuğun oyun oynarken kendini götürdüğü hayal dünyasına inanması arasında çok da ciddi sınırlar çekmeyerek kullanıyorum.

"Empatinin bir araya getirdikleri" dediğimizde aklında canlanana bizim için çiziktirebilir misin?

Aynı mitolojilerin inanırları ve aynı ritüelin bir parçası olanlar, aynı anda hem yekpare bir bütün; hem büyük bir tümün parçası olanlar, birbirlerine herhangi bir sıfat atfedmeden, adlandırmadan, safça bakabilenler, karşısındakinde kendisinden bir kırıntı bulanlar, aralarındaki bedensel sınırları aşmış ruhlar.

Pandemiyle birlikte ilk defa bu kadar global ölçekte imkânsızlıklar söz konusu. Bu perspektifte sence toplumda empati algısı nasıl değişti?

Fiziksel kısıtlamalarımızda birtakım değişiklikler oldu ama empati algımızda herhangi bir değişim oldu mu, emin değilim.

Körlerin Güneş Saati

Eli Bensusan

Lokasyon: Moda Sahil Parkı'nın güney burnu

Fotoğraf: *Kayhan Kaygusuz*

Üretim yapmak için motivasyonların neler?

Genel olarak yaptığım işte bir anlam arayışım var, o işin malzemesini, işlevini, görevini belirleyen bir hikâyesi, anlamı olmalı. Bu benim hem sınırlayıcı hem de özgürlük alanım. Ürün en nihayetinde tüm katmanlarıyla birlikte o hikâye için var. Aklıma iyi bir hikâye gelirse beni üretmeye itiyor. Ürün ile hikâyeyi, hikâye ile kendimi her sefer yeniden tasarlıyorum gibi hissediyorum.

Pandemi döneminde üretim yapmak nasıl bir deneyimdi/deneyim?

Şokta olduğumuz ve korku içinde eve kapanılan dönem bitti, artık pandemi normalleşti. O ilk dönem benim için oldukça keyifli ve sakindi. Pek çok lüzumsuz şey hayatımdan çıkmıştı, istediğim şeyleri okumaya, izlemeye, yaratmaya fırsat buldum.

Evde kalmak, üretimlerin üzerine yeniden düşündürdü mü?

Ölümçül bir hastalığa yakalandığını ve ömrünün çok az kaldığını öğrenen biriymişim gibi şu soruyu sordum: "Benim için gerçekten önemli olan ne?" Ticari çalışmalar ve ders verirken arada yürüttüğüm kişisel projelerime bir parça daha fazla ağırlık verdim. Derslerde daha önemli olduğunu düşündüğüm, endüstriye dönük projelerce ikinci plana atılan konulara daha ciddi vakit ayırdım. Daha yoğun çalışmaya ve üretmeye başladım. Vizyonumu, prensiplerimi değiştirmemi işaret eden bir durum olmadı, aksine daha kanallı oldum.

Çevrimiçi kültür sanat etkinliklerini (festivalleri, söyleşileri, konserleri) nasıl değerlendiriyorsun?

Neredeyse hiç birini izlemiyorum. Elime telefonu alan canlı yayın yapıyor. Kısa sürede sosyal medya tam bir kirlilik hâline geri geldi. Nadiren gerçekten ilgimi çeken bir şey buluyorum. "İçinde bulunduğumuz bu pandemi günlerinde" diye başlayıp "hakikaten de hayatımız çok değişti, her

Arkasında gökkuşağı bırakan bir kuyruklu yıldız: Dzi Croquettes

RADYO

PODCAST: Neşe bakımından kendimi alacaklı gibi hissediyorum - Ayris Alptekin - O Gezegen S03E03

şey dijital oldu" diye devam eden konuşmalardan bıktım. İleride gerçekleşecek olan "Mimarlık Festivali" formatının esnek olması ve herkesle beraber oluşturulacak olması açısından pandeminin yeni dünyasının avantajlarını kullanmaya çalışan bir proje olarak ilgimi çekiyor.

Körlerin Güneş Saati

Eli Bensusan

Lokasyon: Moda Sahil Parkı'nın güney burnu

Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

Bir "yeni normal"in var mı?

Dışarı çıkarken maske takmak ve ellerimi sıkça dezenfekte etmek dışında hayatımda büyük bir değişiklik olmadı.

"Pandemiden sonraki sana" şimdiden söylemek istediklerin var mı?

Maalesef pandemi sonrası diye bir şey olacağını düşünmüyorum. Pandemi bitse de psikolojik bir travma içerisindeyiz, etrafımızdaki her bedene potansiyel virüs ve tehlike yuvası gibi bakıyoruz. Birkaç yıl sonraya gidip "Umarım insan bedeninden korkmamayı, dokunmayı, nefesi, dansı, tanımadığın insanların yüzüne üç karış mesafeden şiir okumayı, daracık ve kalabalık bir barda saksafonlu ve vokallli bir caz grubunu dinlemenin hazzını unutmazsın diyebilirim kendisine.

Son yıllarda en sık takip ettiğin 3 sanatçı/tasarımcı kimler?

Chicago'dan tanışıklığım olan Selva Aparicio'nun işlerinin ne kadar etkileyici bir şekilde ilerlediğini hayranlıkla takip ediyorum. Ölen insanların tenlerinden aldığı kalıplara döktüğü seramik karolarla müthiş etkili bir yerleştirme yaptı. Hayatın kırılmalığı üzerine düşündürücü ve dokunaklı çalışmalar. Tasarımcı olarak Jasper Morrison hem sade hem özgün olma konusunda sanki ders veriyor. Hiç çizgisini bozmadan, nesnelerin günlük hayatta çözünmesini savunduğu "super normal" felsefesinde şaşmadan devam ediyor. Son olarak da endüstriyel tasarım dünyasının yıldızlarından kabul edilen Karim Rashid ise tasarımı stilizasyondan ibaret gören yaklaşımın değişen dünyaya karşı ne kadar sığ ve yüzeysel cevaplar aradığını gösteren acıklı bir ikon olduğu için takibimde.

bunlar da var

5. İstanbul Tasarım Bienali
katılımcıları yanıtıyor: Soraia
Gomes Teixeira

5. İstanbul Tasarım Bienali
katılımcıları yanıtıyor: Bits to
Atoms

5. İstanbul Tasarım Bienali
katılımcıları yanıtıyor: Kyriaki
Goni

